

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2010 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Sławomir Boratyński

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2010 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy odwołania konsorcjum wykonawców „Solver” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tarnowskich Górach i „PGB Polterm” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Stawigudzie od rozstrzygnięcia przez zamawiającego Gminę Kłoczew protestu

z udziałem po stronie zamawiającego konsorcjum „Envirotech” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu i „Eco-Therm” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Łowiczu

na skutek skargi odwołującego się na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 25 sierpnia 2010r. sygn. Akt KIO/1707/10

w przedmiocie wniosku odwołującego o zwolnienie od kosztów sądowych ponad kwotę 10 000 złotych

postanawia:

odmówić skarżącemu w całości przyznania zwolnienia od opłaty sądowej od skargi.

UZASADNIENIE

W odwołaniu z dnia 14 września 2010r. złożonym do Sądu Okręgowego w Lublinie odwołujące się od postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 25 sierpnia 2010r. sygn. Akt KIO/1707/10 konsorcjum wykonawców : „Solver” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tarnowskich Górach i „PGB Polterm” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Stawigudzie reprezentowanego przez lidera konsorcjum „Solver” sp. z o.o. złożyło wniosek o częściowe zwolnienie od kosztów ponad kwotę 10 000 zł. (k.23-33).

Zarządzeniem z dnia 3 listopada 2010r.-doręczonym w dniu 8 listopada 2010r- Sąd Okręgowy wezwał odwołującego w terminie tygodniowym pod rygorem odmowy zwolnienia od kosztów sądowych do:

1/ złożenia dowodów o przychodach /nie dochodach/ uzyskanych od 1 stycznia 2010 r. do 31 października 2010 r. przez SOLVER Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowskich Górach oraz PGB Polterm Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Stawigudzie,

2/ przedstawienia dowodów o wysokości kwoty wydatkowanej w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 października 2010 r. z wyszczególnieniem wszystkich poszczególnych wydatków i kwot na nie przeznaczonych przez SOLVER Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowskich Górach oraz PGB Polterm Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Stawigudzie,

3/ przedłożenia wyciągów ze wszystkich rachunków bankowych za okres od 1 czerwca 2010 r. do 31 października 2010 r. i wykazu kwot, które w tym czasie wpłynęły bezpośrednio do kasy SOLVER Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowskich Górach oraz PGB Polterm Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Stawigudzie,

4/ przedstawienia dokładnych danych o posiadanym mieniu i jego wartości przez SOLVER Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowskich Górach oraz PGB Polterm Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Stawigudzie,

5/ przedstawienia dokładnych danych o stanie rodzinnym, majątku i dochodach wspólników SOLVER Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowskich Górach oraz PGB Polterm Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Stawigudzie i podanie przyczyny nie żądania od nich dopłat na koszty sądowe (zarządzenie k.102, zwrotne poświadczenie odbioru

k.105)

W dniu 15 listopada 2010r. (data stempla pocztowego k.240) wpłynęły dokumenty w postaci oświadczenia o przychodach spółki „Solver” na dzień 31 października 2010r. (k. 107), raportów kasowych „Solver” sp. z o.o. za okres od 1 stycznia 201 Or. do 31 października 2010r. (k.108-13 lv), wyciągi z rachunków bankowych „Solver” sp. z o.o. za okres od 1 czerwca 2010 r. do 31 października 2010 r. i wykazu kwot, które w tym czasie wpłynęły bezpośrednio do kasy SOLVER (k. 132-235) oraz ewidencja środków trwałych za rok 2010 „Solver” sp. z o.o. (k.236-239).

W zakreślonym terminie „Solver” sp. z o.o. nie złożyła dokumentów opisanych w pkt. 5 zarządzenia z dnia 3 listopada 2010r. nie wpłynęły także żądane w pkt 1-5 w/w zarządzenia dokumenty od PGB Polterm sp. z o.o.

W piśmie z dnia 15 listopada 2010 r. pełnomocnik skarżącego wskazał jedynie ,że złożenie brakujących dokumentów wskazanych w pkt 5 w zakresie lidera konsorcjum nie jest możliwe ze względu na brak danych oraz z uwagi na zbyt krótki termin na wniesienie skargi. W przypadku braku złożenia powyższych dokumentów odnoszących się do członka konsorcjum wskazano jedynie ,że nie jest to możliwe w żądanym przez sąd terminie (k. 241 i nast.).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stosownie do przepisu art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z roku 2005 , nr 167 , poz. 1398 , z późn. zm.) sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w części, jeżeli strona jest w stanie ponieść tylko część tych kosztów. Częściowe zwolnienie od tych kosztów może polegać na zwolnieniu od poniesienia albo ułankowej lub procentowej ich części, albo określonej ich kwoty, albo

niektórych opłat lub wydatków (ust. 2 tego artykułu) . Stosownie natomiast przepisu art. 103 powołanej ustawy sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Mając na uwadze dosłowną treść art. 103 u.k.s.c., należy zatem stwierdzić, że wolą ustawodawcy było, aby w sytuacji, gdy osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, ale mająca zdolność prawną nie wykazała braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych - wniosek oddalić. Taką decyzję należy także podjąć tak w przypadku fragmentarycznego oświadczenia strony lub uczestnika postępowania ubiegającego się o zwolnienie od kosztów sądowych, niepozwalającego na dokonanie oceny jego sytuacji majątkowej, jak też wobec braku faktycznego wykazania zasadności wniosku, a tym samym prawdziwości twierdzeń zawartych tak we wniosku jak również w oświadczeniu wnioskodawcy o jego kondycji finansowej.

Należy tu także przypomnieć, że w przedmiotowym przypadku wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych został wniesiony przez konsorcjum dwóch spółek prawa handlowego, a więc przez dwie osoby prawne. Trzeba tu jednocześnie wskazać, że istotnym składnikiem działalności każdego podmiotu gospodarczego, a do takich podmiotów należy niewątpliwie skarżący jako konsorcjum osób prawnych, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, jest planowanie wydatków i uwzględnianie w planach również środków na prowadzenie procesów sądowych. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma bowiem wyjątkowy charakter. Zwolnienie od kosztów sądowych, zgodnie z utrwaloną w judykaturze i piśmiennictwie wykładnią, stanowi w swej istocie pewną formę kredytu udzielonego przez Skarb Państwa, poprzez rezygnację z należnych opłat sądowych w chwili wytoczenia procesu lub w jego trakcie i wykładanie ze środków budżetowych wydatków w jego toku. Ten wyjątkowy charakter podkreślał Sąd Najwyższy, wyrażając to niejednokrotnie w swych orzeczeniach (np. postanowienie z 25 lutego 1974 r., II CZ 17 / 74, OSNCP z 1975 r., nr 4 poz. 63, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1990 r. II CZ 217 / 90, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1990 r. II CZ 113/90, OSP z 1991 r. nr 4 poz. 105), które nie straciły na aktualności także w trakcie obowiązywania przepisów powołanej powyżej ustawy.

Podmioty gospodarcze zazwyczaj preferencyjnie jednak traktują zobowiązania, czy to podatkowe na rzecz Skarbu Państwa, czy też inne daniny publiczne, czy też wreszcie zobowiązania na rzecz banków oraz związane z bieżącą działalnością, spychając niejako powinność dysponowania środkami finansowymi na prowadzenie postępowania sądowego na margines konieczności dysponowania środkami na ten cel. Takie zaś podejście do traktowania kosztów sądowych, które przecież przynależą i są odprowadzane do budżetu państwa, nie tylko nie znajduje uzasadnienia we wskazanym powyżej przepisie, ale jest także deprecjacją należności przysługującej Skarbowi Państwa. Skoro zatem dostępność do sądu wymaga z natury rzeczy posiadania środków finansowych, posiadanie tych środków staje się istotnym składnikiem działalności gospodarczej. Strona postępowania, a tym bardziej skarżący zatem winien liczyć się z koniecznością poniesienia tych kosztów i dołożyć wszelkich starań by je zgromadzić i zabezpieczyć. Strona, która natomiast realizuje swoje zobowiązania w taki sposób, że wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych przy preferencyjnym traktowaniu innych zobowiązań, nie może prawnie skutecznie podnosić zarzutu, że nie posiada dostatecznych środków na pokrycie tych kosztów. Wydatki na działalność gospodarczą nie mogą być traktowane w sposób bardziej uprzywilejowany niż opłaty z tytułu należnych kosztów sądowych.

Jak wynika z powyższego przepisu obowiązek wykazania zasadności zgłoszonego wniosku o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych, obciąża stronę, która taki wniosek zgłasza. Stosownie bowiem do treści tego przepisu nie wystarczy samo lakoniczne oświadczenie strony, że nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych lecz okoliczność ta ma być przez tę stronę wykazana. Oświadczenie to winno być poparte stosownymi dowodami. Dowodów takich świadczących o tym, że skarżący nie ma i nie miał możliwości zgromadzenia i zabezpieczenia środków finansowych potrzebnych na uiszczenie opłaty od skargi w ocenie Sądu Okręgowego uczestnik postępowania reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego nie przedstawił.

Nie wystarczy bowiem jak wskazano wcześniej samo złożenie oświadczenia o braku możliwości poniesienia kosztów ze względu na brak np. obecnie wystarczających środków na rachunku bankowym skarżącego. Obowiązek wykazania zasadności zgłoszonego wniosku obciążał jednakże samego skarżącego. Do przedmiotowego wniosku ani do jego uzupełnienia na żądanie tego Sądu jak wynika z powyższego powołane powyżej dowody uzasadniające przyznanie przez Sąd Okręgowy zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi w wysokości ponad kwotę 10 000 złotych nie zostały przez wnioskodawcę przedstawione w pełnym żądanym zakresie.

Wnioskodawca został bowiem wezwany przez Sąd Okręgowy do złożenia dokumentów szczegółowo wymienionych w pkt 1-5 zarządzenia z dnia 3 listopada 2010r., a w określonym przez Sąd Okręgowy terminie złożył jedynie część żądanych dokumentów. W skład konsorcjum, które jest uczestnikiem niniejszego postępowania gdyż wystąpiło z przedmiotową skargą a jednocześnie wystąpiło z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych jak wskazano powyżej wchodziły dwa podmioty gospodarcze „Solver” sp. z o.o. i „PGB Polterm” sp. z o.o. Dokumentacja przedłożona przez „Solver” sp. z o.o. zawiera braki w zakresie pkt 5 cyt. wyżej zarządzenia. Natomiast drugi z podmiotów wchodzących w skład wnioskodawcy tj. „PGB Polterm” sp. z o.o. nie przedłożył ani sam, ani też w jego imieniu lider konsorcjum żadnych dokumentów uzasadniających jego sytuację finansową w określonym przez Sąd Okręgowy terminie.

To na wnioskodawcy spoczywa natomiast obowiązek wykazania, że jego sytuacja jest tego rodzaju, iż nie posiada dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych. Podstawowe znaczenie w tym zakresie mają dokumenty obrazujące sytuację finansową wnioskodawcy a zatem całego konsorcjum a nie tylko i wyłącznie lidera konsorcjum, których to w określonym terminie nie przedłożono. Tym samym wnioskodawca nie wykazał, że sytuacja finansowa spółek tworzących konsorcjum jest tego rodzaju by uzasadniało to zwolnienie skarżącego od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi ponad kwotę 10 000 złotych. Ma to natomiast tym bardziej istotne znaczenie gdy się zważy, że podmiot ten ubiega się o udzielenie mu zamówienia publicznego którego wartość wynosi kilka milionów złotych. Trudno jest też oczekiwać, aby jedyne środki jakie zamierza przeznaczyć na ten cel pochodziły faktycznie w całości z gwarancji bankowej jak to podniesiono na terminie rozprawy. Dokumentacja przedstawiona przez wnioskodawcę nie pozwala zatem tut. Sądowi na weryfikację twierdzenia zawartego we wniosku w zakresie sytuacji majątkowej wnioskodawcy jakim jest konsorcjum firma a nie tylko i wyłącznie jego lider. W tym miejscu należy jednak wskazać, że już samego faktu złożenia oświadczenia odnoszącego się do lidera konsorcjum, z którego treści wynika, że dochody tego podmiotu na dzień 31 października 2010 r. wyniosły prawie 7 milionów złotych wynika, że konsorcjum jako takie dysponowała wystarczającymi środkami aby uiścić opłatę od skargi w pełnej wysokości, a nie tylko częściowo do wysokości 10 000 zł. Tak więc skarżący nie wykazał, że nie mógł zabezpieczyć wcześniej kwoty niezbędnej na opłatę tych kosztów zwłaszcza zaś w sytuacji, gdy jest on uczestnikiem postępowań przetargowych. Tak więc winien on mieć świadomość od chwili wejścia w życie zmienionych przepisów konieczności czynienia oszczędności na ewentualne pokrycie kosztów związanych z wnoszeniem środków ochrony prawnej skoro zdecydował się na udział w postępowaniu przetargowym.

Mając na uwadze powyższe, wobec nie wykazania przez wnioskodawcę jako skarżącego przesłanek określonych w powołanym przepisie, wniosek podlegał w całości oddaleniu.